

СТАНОВИЩЕ

от проф. днк Мария Шнитер
във връзка с провеждане на конкурса за заемане на академичната длъжност
„доцент“ в специалност Философия,
Област на висшето образование 2. Хуманитарни науки; Професионално
направление 2.3. Философия (антична и средновековна философия),
обявен в ДВ 44/29.05.2018 г.,
с единствен кандидат **гл. ас. д-р ГЕРГАНА ВЛАДИМИРОВА ДИНЕВА**

С ректорска заповед № РД-38-396/12.06.2018 г. съм определена за член на научно жури в описания по-горе конкурс.

В определения от закона срок единствената кандидатка за заемането на академичната длъжност гл. ас. д-р ГЕРГАНА ВЛАДИМИРОВА ДИНЕВА е представила комплект документи, който включва всички изискуеми компоненти и е изготвен в съответствие с формалните изисквания на Софийския университет.

Познавам кандидатката по повод на участието ѝ в летните школи по средновековна философия, провеждани в Елена, и съм имала възможност да се убедя в безспорните ѝ личностни качества на колега, както и в стойността на нейните научни приноси.

Представената от Г. Динева научна продукция е свидетелство за постепенно и успешно съзряване, случило се в благоприятна социална и професионална среда. Публикациите, с които тя кандидатства за заемане на академичната длъжност “доцент”, са общо 8, макар според документите тя да заявява претенции единствено с монографичното си изследване *Динева, Г. „Раждането на личността“*, (УИ „Св. Климент Охридски, С., 2018), с обем от 362 стр. Тук вземам предвид и нейните изследвания, публикувани след 2012 г., когато тя придобива ОКС „доктор“ по философия, които очевидно не са част от докторската ѝ дисертация. Макар повечето от тях по-късно да са по един или друг начин включени в издадената монография, все пак те са свидетелство за процеса на изграждане на един млад учен и за формирането на неговите професионални и личностни качества.

През зимата на 2013/2014 г. Динева е стипендиант по темата на хабилитацията си към Centre for Advanced Study в София; резултат от това е една статия,¹ свидетелство за вече трасирания път към окончателния научен продукт.

Подготовката на представения за рецензиране хабилитационен труд води Г. Динева през поредица от предварителни опубличностявания на отделни части от нейната работа на сериозни изследователски форуми. Може само да се съжالياва, че засега тя сякаш не е прекрачила „националните научни граници“ и не е публикувала някои от безспорно стойностните си статии в чужбина; това би допринесло за по-широкия отзвук на работата ѝ (само осем забелязани цитирания, при това само у български автори, изглеждат малко, като се има предвид дълбочината и качеството на трудовете ѝ). Разбира се, тук имаме предвид, че най-сериозният ѝ труд е публикуван непосредствено преди обявения конкурс и реакциите на неговите читатели тепърва предстоят. И все пак ще си позволя да препоръчам на кандидатката за в бъдеще по-голяма публикационна активност в международно видимата научна периодика, още повече, че повечето от трудовете ѝ така или иначе са на чужди езици.

Книгата на Г. Динева „Раждането на личността“ представлява успешен опит да се подложи на преценка установеното разбиране за генезиса на понятието „личност“ в традициите на (предимно западно) европейската история на идеите. Както самата тя заявява (с. 46), нейна цел е *„изнамирането на началото на проблематизирането на човека като уникалност не през неговата субстанциалност, а през нещо „отвъд“ нея.“* Авторката компетентно и убедително разпластява натрупаните през вековете философски концепции, търсейки корените на изследваното явление, но и причините за концептуалните засрещания и разминавания, за да стигне още на стр. 84 след елегантен обзор на ранните христологични спорове до предварителния извод, че *„Понятието „личност“ ... е по-скоро „божествено“ по своя генезис, отколкото човешко“*.

---

¹ Dineva, G. 'The birth of the "personality" concept and the problem of identity, and their impact on the transition from medieval ontotheology to modern critical theory. Early Definitions and the conception of John Duns Scotus.' CAS Working Paper Series No. 7/2015: Sofia 2015. Advanced Academia programme, a project of the Centre for Advanced Study Sofia. [available at <http://www.cas.bg/uploads/files/WPS-APP-7/Dineva,%20Gergana.pdf>] [open access at <https://www.cceol.com/search/article-detail?id=304006>]

Следват някои от най-интересните и приносни части на труда – детайлните и интригуващи коментари върху мисловното наследство на Пиер Жан Оливи и Дънс Скот. От гледна точка на непрофесионалния (български) читател тези анализи са наистина разширяващи кръгозора на знанието и разбирането ни за Средновековието. Изработени с прецизност и систематичност, характерни за най-добрите традиции на немскоезичната философска медиевистика, те са в същото време увлекателни и се четат с лекота; това е още едно доказателство, че младата изследователка познава изучавания обект в неговата цялост, владее подходящия аналитичен „инструментариум“ и умее да насочи своята оптика така, че да извлече максимума от задълбоченото си наблюдение. Това осигурява убедителност и плътност на направения извод, че именно в Средновековието понятието „личност“ се дефинира за първи път и постепенно се превръща в център на философския дискурс (с. 241).

Последната част на текста проследява историята на понятието „личност“ в ранната модерност и новото време (от Суарес през Пуфендорф и Волф до Кант), за да достигне след серия от аналитични приключения до преддверието на модерната криза на личностната идентичност и да предложи възможни подходи към нейното осмисляне. Като цяло IV и V глава съдържат най-оригиналните елементи на труда и може да се приеме, че за те първи път запознават българския читател с един практически непознат аспект на западноевропейската философска традиция.

Като оценявам високо научните качества на предложението за рецензиране хабилитационен труд, не искам да пропусна да отбележа, че работата на Г. Динева е написана на ясен и приятен за четене български език – явление, което напоследък за съжаление срещаме все по-рядко в заливащия ни поток от текстове.

Тъй като се провежда конкурс за заемане на академичната длъжност “доцент”, ще си позволя да отбележа и изключително активното включване на кандидатката в поредица от научни проекти (общо 14 за последните десетина години, в част от които тя е и ръководител), участието ѝ в конференции (средно веднъж годишно, което е свидетелство за отговорно и задълбочено отношение към избраното поприще), както и работата ѝ като преводач, редактор и не на последно място – ръководител на дипломни работи. Макар може би да изглежда дребнаво, последното е важен елемент от задълженията на един университетски преподавател и за мен е гаранция, че в лицето

на Г. Динева катедрата по История на философията ще има не само нов качествен учен, но и отговорен млад ментор на бъдещите философи.

Накрая бих си позволила да обобщя, че представеният единствен кандидат – гл. ас. д-р Гергана Владимирова Динева, напълно отговаря както на изискванията за количество и качество на научната продукция, така и на тези за обвързаност на академичното израстване с педагогическите и методическите насоки в съвременното висше образование.

Затова убедено подкрепям присъждането на академичната длъжност “доцент” в специалност Философия, Област на висшето образование 2. Хуманитарни науки; Професионално направление 2.3. Философия (антична и средновековна философия).

10 октомври 2018 г.

Проф. днк Мария Шнитер